

Inför presidentvalet i Venezuela ? en analys

20 maj är det presidentval i Venezuela. Det verkade näst intill omöjligt för ett år sedan, när landet kännetecknades av skyttegravar, överfall och bly mot presidentpalatset. Likaså verkade det omöjligt att chavismen skulle vinna tre val på raken under hösten ? val till grundlagsförsamlingen, lokalval och guvernörsval.

Prognoserna pekar nu på en ytterligare seger för Nicolas Maduro, som mot sig har frikyrkopastorn Javier Bertucci och en överlöpande som nyligen förlorade vid val, Henry Falcon. [och som utsätts för stenhårda påtryckningar från USA och högeroppositionen att hoppa av].

Politik är inte matematik och Venezuela följer inga manualer. Högern har bakom sig nederlag, strukturella problem och dålig tilltro bland massorna. Inte många tror på ledarskapet som samlats i Frente Amplio Venezuela Libre och Soy Venezuela. Den förstnämnda gruppen är en återbildning av de bitar som återstår av det kapsejsade MUD (Mesa Unidad Democratica), från Accion Democratica till Primero Justicia och Voluntad Popular. Till detta har man fogat avhoppade chavister för att visa stor bredd. Deras officiella politik är att återvinna demokratin och uppnå rättvisa val. Men i realiteten riktar de in sig på en kupp eller intervention utifrån.

Den andra gruppen, i huvudsak Vente Venezuela och Antonio Ledezma hävdar att det inte finns någon lösning genom val och röstning. Dessa två grupperingar ställer inte upp med några kandidater 20 maj. Falcon beslutade sig för att utnyttja tomrummet och lansera sig som kandidat med förslaget att dollarisera ekonomin.

Det politiska spektrat, och den miserabla oppositionen, är viktigt för att förstå varför chavismen har stora möjligheter vid valen. Högern har inget riktigt ledarskap, de har inget alternativ för nationen, deras våld 2017 visade öppet vad de stod för och vilka de var.

Problemet är att tyngdpunkten i konflikten inte finns i Venezuela. En analys av oppositionens nederlag gör att man kan förstå

situationen. Deras beslut är ofta inte deras, särskilt inte när de direkt finansieras utifrån, som de 16 miljoner dollar som USA:s regering nyligen beviljade. Och det är bara den officiella summan. Konflikten centrum är internationell, den styrs av USA med hjälp av sina allierade i EU och de underdåniga regeringarna i Latinamerika. Det är där taktiken planeras, var attackerna ska sättas in, hur skådespelet ska byggas upp, aktörerna, skjutvinklarna.

Konflikten har gått ut över det nationella scenariot och manövercentrat finns utomlands. Konflikten logik har medfört att fienden struntar i det demokratiska ? en tendens vi ser över hela kontinenten ? och istället handlar det om icke-konventionell krigföring som regelbundet används när det är möjligt. Det är utifrån detta som presidentvalen bör analyseras.

Man hade satsat på val om det funnits något trovärdigt alternativ att ställa upp med. Men USA har insett högerens försvagning och satsar på att tömma valen på innehåll. I början på året lät USA avbryta dialogen mellan Venezuelas regering och oppositionen i Dominikanska Republiken. Istället satsade USA på att skärpa den ekonomiska blockaden och dra in sina underlydande/ allierade. Den diplomatiska isoleringen av Venezuela har skärpts, demoniseringen i internationella media ökat och förberedelser vidtagits för ökade attacker och alla eventualiteter. [dvs. statskupp eller militär intervention utifrån].

Att delar av oppositionen inte ställer upp i valet betyder inte att de inte har en politik. Strategin med valbojkotten är att beröva valen deras legitimitet, hävdande valfusk, och att valen inte ska erkännas internationellt. Det ska öppna nya vägar för ytterligare aktioner som rättfärdigas av att de görs mot en diktatur. Detta scenario är under utveckling sedan förra året.

Då gjordes ett misslyckat försök att skapa en parallell exilregering. Det medförde att Högsta Domstolen gjorde sig själva olagliga. Denna parallella regering, som enligt höger är den legala, är helt okänd bland vanliga venezolaner. Det är ingen tillfällighet att denna sk regering fått ny mediäckning de senaste veckorna. Bakom det står den förra Riksåklagaren, som flytt till Colombia och framträder med Colombias förra president Alvaro Uribe. Den högerdominerade Nationalförsamlingen har, med sin linje om att åtala president Maduro, inte erkänna honom och avsätta honom, tappat all respekt och förtroende. Detta är en plan för utlandet, för hur har de tänkt att genomföra den i Venezuela?

Detta är inte den enda politiken inför valen. Den andra är att försöka få igång våldsaktioner för att skaka om landet. Den senaste är ?operation Gedeon II?. Här har en cell som planerade sprängattentat mot nyckelpunkter som Valmyndigheten och Nationella Polisen, avslöjats. Planen var knuten till Oscar Perez, som framställs som martyr i internationella medier. Perez besköt i juli förra året Inrikesministeriet och kastade granater mot Högsta Domstolen.

Det handlar dels om att tömma valet på innehåll och dels att sämsta möjliga förhållanden ska råda på valdagen. Helst ska valen förhindras, men om de ändå genomförs, med så lågt valdeltagande som möjligt.

Frågan är också vad som kommer att hända efter 20 maj och efter en möjlig seger för Maduro. Det kommer en skärpning av de attacker som redan är i gång. Vi har fått indicier de senaste veckorna. En av dessa är häktningen av nio officerare i armén, som tillhör Rörelsen för Övergång till Folkets Världighet, en styrka inom Ayala bataljonen som är en av de viktigaste i landet, med säte i Caracas. Satsningen på en klassisk statskupp är ständigt närvarande. Den inspireras och finansieras av högerpolitiker och media.

En annan möjlighet är en militäraktion vid Venezuelas gränser, med en provokativ ?false-flag? aktion. Det skulle öppna vägen för en upptrappad militär intervention, som också kan motiveras med argumentet att det råder en humanitär kris. Antonio Ledezma och Julio Borges, tigger och ber USA att intervensera. De gjorde det samma dag till vice-president Pence som USA bombade Syrien. För att värdera denna möjlighet måste man förstå det colombianska maktspelet och utvärdera hur långt, tillsammans med USA, de är beredda att gå för att utlösa en aktion av detta slag. Det innebär en stor osäkerhet av vilka resultat som kan uppnås och tidsåtgången för detta. Att det finns planer på ett sådant angrepp råder det inget tvivel om.

Den väg höger framförallt slagit in på, och som drivs med stor målmedvetenhet, är den ekonomiska blockaden. Belägringen drabbar allt hårdare. Sanktioner mot dem som handlar med Venezuela, bankernas agerande, den massiva smugglingen av valuta, regeringarna som underkastar sig den nordamerikanska strategin.

Venezuela är beroende av utrikeshandel. Av de fem främsta importländerna är USA störst. Tre av de fem är medlemmar av Limagruppen, sammanslutningen av kontinentens högerregeringar. Ett exempel är mediciner: 34 % köps från USA, 10 % från Colombia, 7 % Spanien, 5 % Italien, 5 % Mexiko och 3 % Brasilien. Blockaden slår mot hela befolkningen, och det är precis det som är syftet med den.

Venezuelas allianser med Kina och Ryssland, samt lanseringen av kryptovalutan Petro, är försök att bryta inringningen.

Högerns och USA:s plan är att Venezuelas ekonomi ska kollapsa ? vilket USA deklarerat ? och kan leda till militära aktioner under förevändning av humanitär kris. Likaså om det blir våldsaktioner på gatorna inför den kvävning landet utsätts för, så kan det vara en förevändning för intervention. Fram till nu har detta inte hänt, men strategin syftar till att nå detta resultat.

Vad betyder det för chavismen att vinna valen i detta sammanhang? Stabilisera regeringen, vinna tid, inte förlora den politiska makten som kan utnyttjas till att skapa utrymme från vilken en historisk come-back kan göras.

Under tiden blir det dagliga livet för befolkningen allt svårare: svårt att få tag i kontanter, svårare att resa, svårare att köpa produkter pga hyperinflation, svårt att få tag i mediciner, svårt att leva utan att köpa och sälja något eller att få tag på dollar genom någon släkting utomlands. Det verkar som landet stannar upp bit för bit, olika sektorer drabbas successivt.

Det är uppenbart att regeringens huvuduppgift, att chavismens huvuduppgift är att stabilisera ekonomin. Hur? Det är den svåra frågan, förvärrad av korruption som finns inom nyckelsektorer som oljeindustrin och inom import. Denna korruption bekämpas av den nya Riksåklagaren.

Chavismen verkar vara i stånd att vinna, inte bara för att högern gått från nederlag till nederlag. Utan för att chavismen framträder enat i valen, de representerar en bas på ca 30 % av befolkningen. Det är chavismen som söker lösningar på problemen, om så bara uppehållande. Högern finns inte i de folkliga grannskapen, där hittar vi chavismen. De finns i regeringspolitik och/eller i folklig organisering i kommunala råd, lokala råd för produktion och distribution, kollektiv. Det handlar om klass.

Till dessa problem kommer politiska misstag från ledare inom chavismen som inte tillåter väljarna att släppa loss en anda av valyra; valkampanjen tar inte fart, den känns inte på gatorna bara några veckor innan valen.

Det centrala är som så många gånger förr i Venezuela ? om det inte kommer en plötslig militär aktion ? vad som kommer efter valen. Konflikten kommer att ändra taktik beroende på valresultaten, men den kommer inte att upphöra. Det handlar inte enbart om att tyngdpunkten ligger utanför landet. Det gäller också hur de viktiga ekonomiska och politiska aktörerna agerar. På denna punkt visar revolutionen öppna motsättningar, vad gäller t.ex. jordfrågan, besittningsrätt och produktion. Det finns olika uppfattningar om att driva frågan framåt, med korrigering av misstag, eller att gå tillbaka. Det är ett strategiskt dilemma som inte är ett abstrakt problem under nuvarande ekonomiska krigsförhållanden.

Venezuela är en avgörande fråga för Latinamerika. Det som händer där påverkar hela Amerika, dess tillbakagång, stagnation eller framsteg. Detta har USA helt klart för sig. Att rösta på Maduro är en nödvändig lojalitet mot vår egen historia och vår framtid.

Marco Teruggi april 2018

<http://lateclaenerevista.com/2018/04/21/mes-las-presidenciales-venezuela-los-votos-tiempos-guerra-marco-teruggi/>